

การพัฒนาคุณภาพข้อมูลสาเหตุการตาย BY ...KAPHO

นายอานาพี เปาะจิ เจ้าพนักงานเวชสถิติปฏิบัติงาน โรงพยาบาลกะพ้อ

นายอิมรอม กะตุมะระ เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกะพ้อ

บทคัดย่อ

ระบบทะเบียนราษฎรของไทย ถือว่าเป็นระบบที่มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ แต่คุณภาพของข้อมูลสาเหตุการตายค่อนข้างต่ำ เพราะสัดส่วนการตายที่ระบุสาเหตุไม่ชัดเจนสูงเป็นอันดับต้นของโลก เนื่องจากการตายประมาณร้อยละ 60 – 70 ของการตายทั้งหมดเกิดนอกโรงพยาบาลและถูกระบุสาเหตุการตายโดยญาติ ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน ซึ่งไม่มีพื้นฐานความรู้ทางการแพทย์ และเนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ดำเนินการแจ้งตายในรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศ ตามพระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561 กำหนดไว้ว่า การแจ้งการตายนั้นเมื่อมีคนตายไม่ว่าจะตายในบ้าน ตายนอกบ้าน หรือตายในสถานพยาบาล ตายตามธรรมชาติ ผู้มีหน้าที่แจ้งการตาย คือเจ้าบ้าน บุคคลที่ไปกับผู้ตาย หรือผู้พบศพ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว จะต้องแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งท้องที่ที่มีคนตายหรือที่พบศพภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่มีการตายหรือมีการพบศพ ซึ่งพบว่าคุณภาพข้อมูลสาเหตุการตายของอำเภอกะพ้อ ในปีงบประมาณ 2559 ร้อยละ 26.98 และปีงบประมาณ 2560 ร้อยละ 26.47 จากเกณฑ์ข้อมูลสาเหตุการตายที่ไม่ทราบสาเหตุ (Ill Defined) ของจังหวัดไม่เกินร้อยละ 25 ของการตายทั้งหมด ถือว่ายังสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จากการที่“ข้อมูลสาเหตุการตาย” คือข้อมูลที่สำคัญต่อการพัฒนาระบบสาธารณสุขไทย ทำให้ทางทีมสาธารณสุขอำเภอกะพ้อ จึงได้มีการพัฒนาคุณภาพข้อมูลสาเหตุการตายของอำเภอกะพ้อ โดยนำกระบวนการ Deming cycle เป็นวงจร PDCA มาใช้ในการพัฒนา ภายใต้อำนาจ KAPHO คือ Plan(1).K:Knowledge จัดตั้งคณะทำงาน พร้อมมอบหมายให้ความรู้การลงสาเหตุการตาย และให้คู่มือการลงสาเหตุการตายที่ถูกต้อง และโรคที่ไม่ควรลงเป็นสาเหตุการตาย DO(2).A: Accuracy ตรวจสอบก่อนการลงสาเหตุการตายจากประวัติการรักษา และลงสาเหตุการตายที่ถูกต้อง ที่ไม่ใช่สาเหตุการตายที่ไม่ทราบสาเหตุ (Ill Defined) Check(3).P:Permanency มีการตรวจสอบข้อมูลการลงสาเหตุการตายนอกสถานพยาบาลและในสถานพยาบาล ทุกๆเดือนเพื่อให้มีข้อมูลสาเหตุการตายที่ดีแบบยั่งยืน และส่งผลการตรวจสอบให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ACT(4).H:Healthiness วิเคราะห์และปรับปรุงข้อมูลสาเหตุการตายจากผลการตรวจสอบ เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจเรื่องมาตรฐานการพัฒนาข้อมูลสาเหตุการตายที่ตรงกัน และสามารถบันทึกข้อมูลได้อย่างถูกต้องตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ จะสามารถนำงบประมาณด้านสาธารณสุขที่มีอยู่อย่างจำกัด ไปใช้ในการแก้ปัญหาสุขภาพของประชาชนได้อย่างตรงจุดและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้ประชาชนได้รับการดูแลที่ถูกต้องและมีสุขภาพที่ดีอีกด้วย สุดท้าย O:Organize ความมีระบบ ทำให้คุณภาพข้อมูลสาเหตุการตายของอำเภอกะพ้อ ในปีงบประมาณ 2561 อยู่ที่ร้อยละ 5.68 จากเกณฑ์ข้อมูลสาเหตุการตายที่ไม่ทราบสาเหตุ (Ill Defined) ของจังหวัดไม่เกินร้อยละ 25 ของการตายทั้งหมด

คำสำคัญ : คุณภาพข้อมูลสาเหตุการตาย